

BS/177/2012

**ROK POD ZNAKIEM EURO –
WYDARZENIE ROKU 2012
W POLSCE I NA ŚWIECIE**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Pod koniec roku tradycyjnie zapytaliśmy Polaków¹ w pytaniu otwartym o najważniejsze – ich zdaniem – wydarzenie mijających dwunastu miesięcy, w Polsce i na świecie.

Dla uzyskania lepszej perspektywy i szerszego, w pewnym sensie „historycznego” już kontekstu, warto sobie przypomnieć, jak wyglądała lista najważniejszych wydarzeń w ostatnich latach. Pięć lat temu, w 2007 roku, w skali kraju najważniejszymi wydarzeniami były dla Polaków z jednej strony wybory parlamentarne (39%), z drugiej – zniesienie kontroli na granicach i możliwość swobodnego przemieszczania się w obrębie Unii Europejskiej, czyli wejście Polski do strefy Schengen (26%). W kolejnych dwóch latach, 2008 i 2009, ani w skali krajowej, ani międzynarodowej Polacy nie zarejestrowali żadnego wydarzenia, które zdominowałoby świadomość społeczną i o którym można by powiedzieć, że było jednoznacznie kojarzone z kończącym się rokiem. Odpowiedzi respondentów były bardzo rozproszone – w 2008 roku relatywnie najczęściej wymieniano zakończenie operacji wojskowej w Iraku i powrót polskich żołnierzy z tego kraju (5%) oraz zgodę rządu na rozmieszczenie na terenie naszego kraju elementów amerykańskiej tarczy antyrakietowej (4%). W roku 2009 za najważniejsze wydarzenie Polacy uznali podpisanie traktatu lizbońskiego przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego (6%) oraz sukces Polski i polskich polityków w Europie – wybór Jerzego Buzka na stanowisko przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, a także Janusza Lewandowskiego na komisarza UE ds. budżetu (5%). Dwa lata temu świadomość społeczną całkowicie zdominowała katastrofa prezydenckiego samolotu pod Smoleńskiem i śmierć prezydenta Lecha Kaczyńskiego oraz towarzyszących mu osób – ponad połowa Polaków (54%) uznała tę katastrofę za najważniejsze wydarzenie

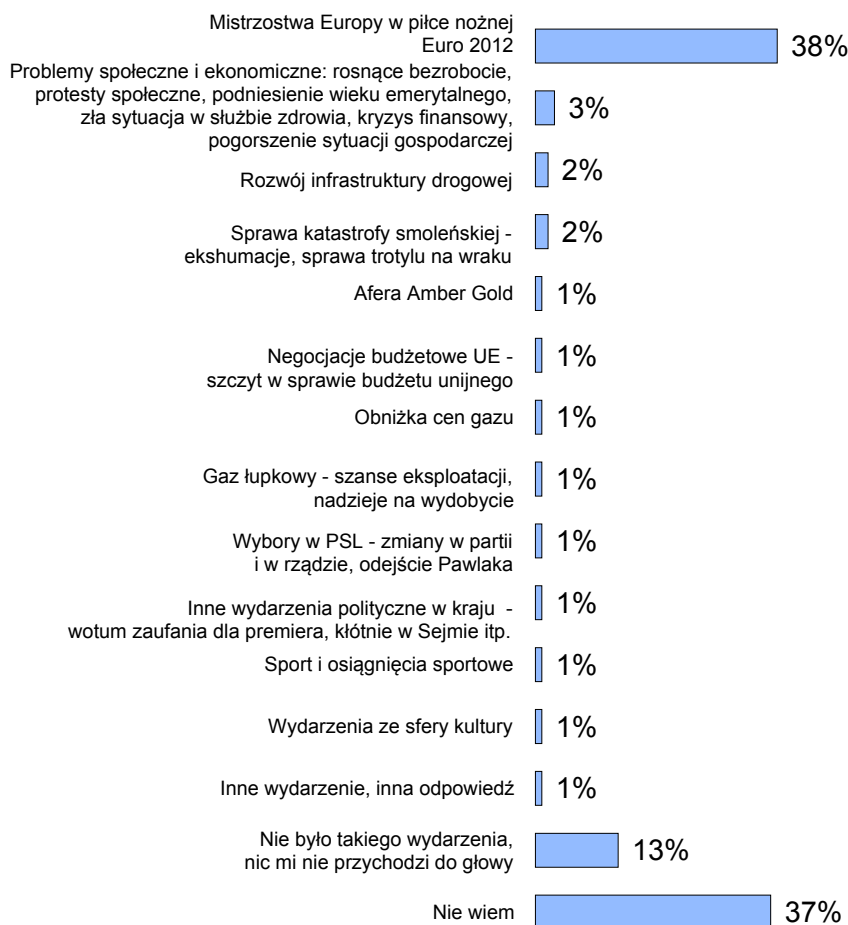
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (271) przeprowadzono w dniach 30 listopada – 6 grudnia 2012 roku na liczącej 1135 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

2010 roku. Najczęściej typowanym wydarzeniem ubiegłego roku w Polsce były rozstrzygnięte w październiku wybory parlamentarne – wskazała je jedna czwarta badanych (25%). Co dziesiąty respondent (10%) za najważniejsze wydarzenie 2011 roku uznał polskie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej.

Za najważniejsze wydarzenie roku 2012 w naszym kraju niemal dwie piąte badanych (38%) uznało mistrzostwa Europy w piłce nożnej rozegrane w czerwcu w Polsce i na Ukrainie. Można zakładać, że ankietowani nie mieli na myśli wyłącznie sportowego wymiaru tych rozgrywek, ale cały długotrwały proces przygotowań, budowy stadionów, dróg, lotnisk, którego sam turniej piłkarski był jedynie zwieńczeniem. Faktem związanym z organizacją Euro 2012 jest także postęp w rozwoju infrastruktury drogowej wymieniany jako ważny przez dalsze 2% badanych. Za wydarzenie roku 3% Polaków uznało problemy ekonomiczne – coraz bardziej odczuwany kryzys gospodarczy, a także szereg problemów natury społecznej takich jak rosnące bezrobocie, permanentny kryzys publicznej służby zdrowia, liczne protesty społeczne i nieakceptowane przez wielu ankietowanych podniesienie wieku emerytalnego. Kolejnym uznanym przez badanych ważnym wydarzeniem roku była powracająca w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy sprawa katastrofy smoleńskiej (2%) – ekshumacje i stwierdzona w ich trakcie zamiana zwłok kilku ofiar katastrofy oraz dziennikarskie doniesienia o obecności trotylu na wraku prezydenckiego samolotu.

Inne wydarzenia były wymieniane już tylko sporadycznie: afera Amber Gold, negocjacje w UE dotyczące budżetu na lata 2014–2020, kwestie związane z gazem ziemnym – z jednej strony perspektywy wydobycia gazu łupkowego w Polsce, z drugiej – wynegocjowane przez rząd obniżenie cen gazu z Rosji, a także wybory w PSL – zmiana lidera tej partii, odejście Waldemara Pawlaka z rządu i objęcie funkcji przez Janusza Piechocińskiego. Całkiem już jednostkowo wymieniano inne wydarzenia polityczne w kraju – wotum zaufania dla premiera, kłótnie w Sejmie itp. Sporadycznie mówiono także o sporcie i osiągnięciach sportowych oraz o wydarzeniach ze sfery kultury.

RYS. 1. WYDARZENIE ROKU 2012 W KRAJU

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymieniać więcej niż jedno wydarzenie

W poprzednich latach badani często nie potrafili wymienić żadnego wydarzenia lub stwierdzali, że żadne nie zasługiwało na miano „wydarzenia roku”. W 2007 roku tylko 15% ankietowanych nie umiało wskazać tego rodzaju wydarzenia, zaś 3% stwierdziło, że nie było takiego wydarzenia, które utrwaliłoby się w ich pamięci (w sumie 18%). W 2008 roku, połowa badanych (51%) nie znalazła żadnego wydarzenia, które było dla Polski znaczące, a dalsze 15% twierdziło, że takiego zdarzenia w ogóle nie było (w sumie 66%). W 2009 roku 55% ankietowanych nie umiało wskazać żadnego wydarzenia, które w skali kraju zasługiwałoby na miano „wydarzenia roku”, zaś 12% jednoznacznie stwierdziło, że nic takiego się nie wydarzyło (w sumie 67%). W 2010 roku ponownie odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” wyraźnie się zmniejszył – 18% ankietowanych nie umiało wskazać wyjątkowego wydarzenia, zaś tylko 3% było zdania, że nic znaczącego się nie wydarzyło (w sumie 21%). W bieżącym roku odpowiedź na to pytanie znowu stała się trudniejsza –

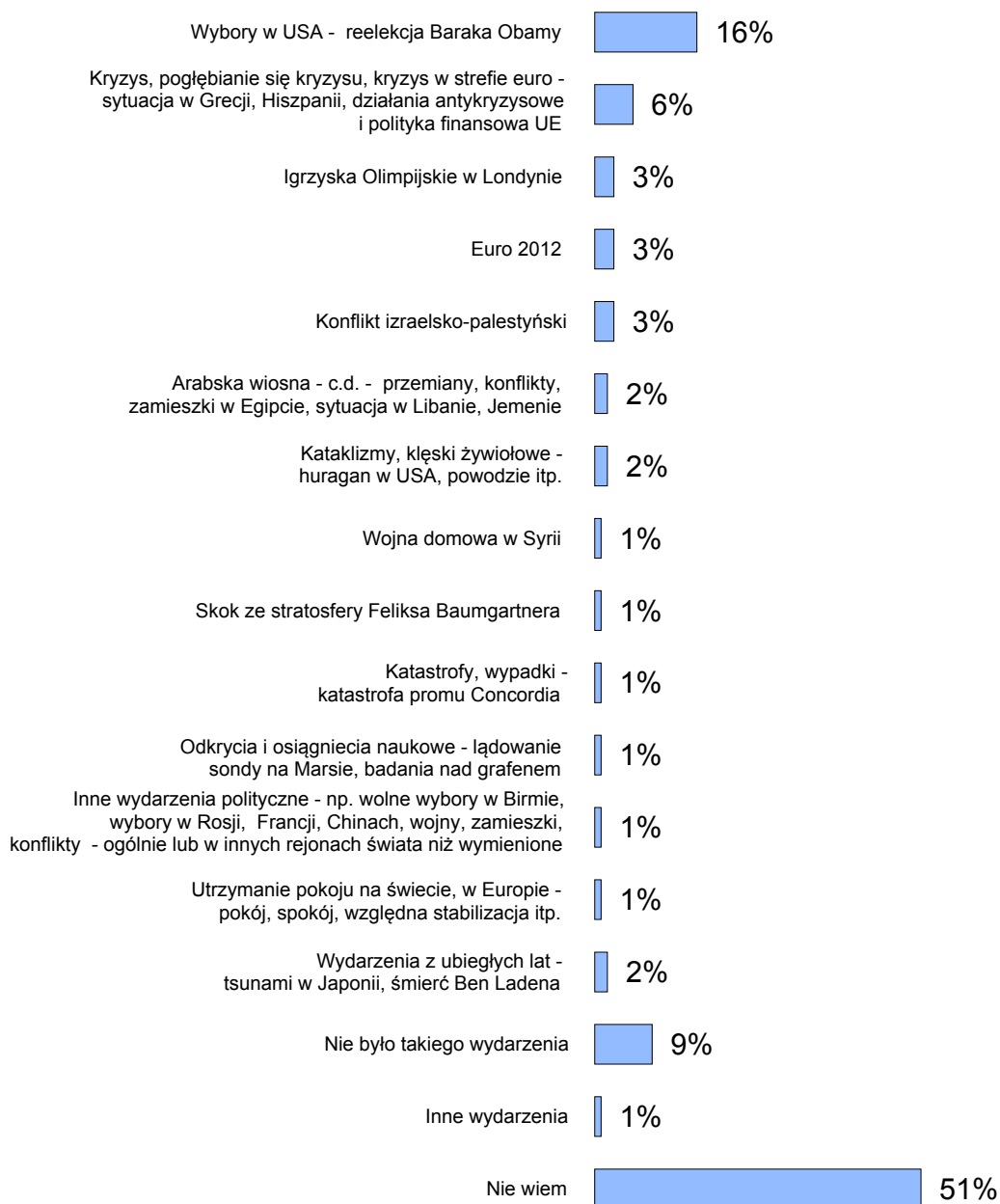
prawie dwie piąte Polaków (37%) nie umiało wskazać żadnego ważnego wydarzenia, a dalsze 13% uznało, że w tym roku nic takiego nie miało miejsca (w sumie 50%).

W wymiarze międzynarodowym za najważniejsze wydarzenie 2012 roku uznano wybory prezydenckie w USA i reelekcję Baraka Obamy – amerykańskie wybory w tym kontekście wymieniło 16% ankietowanych. Na drugim miejscu znalazła się sprawa kryzysu finansowego i gospodarczego ze szczególnym wskazaniem na kraje UE – mówiono o pogłębianiu się kryzysu, o kryzysie w strefie euro, złej sytuacji w Grecji i Hiszpanii, a także o podjętych działaniach antykryzysowych i polityce finansowej UE (w sumie 6% głosów). Na kolejnych miejscach wśród najważniejszych wydarzeń mijającego roku znalazły się wielkie imprezy sportowe – Igrzyska Olimpijskie w Londynie oraz rozegrane w Polsce i na Ukrainie mistrzostwa Europy w piłce nożnej, Euro 2012 (po 3% wskazań).

Za ważną i mającą znaczenie dla całego świata badani uznali kolejną fazę konfliktu izraelsko–palestyńskiego (3%), a także wydarzenia tzw. arabskiej wiosny – przemiany polityczne, konflikty i zamieszki w Egipcie, w Libanie i Jemenie (2%) oraz krwawą wojnę domową w Syrii (1%). W sumie 6% respondentów zwróciło uwagę na sytuację na Bliskim Wschodzie i w krajach arabskich.

W wypowiedziach badanych była mowa także o kataklizmach i klęskach żywiołowych na świecie – o huraganach w USA, powodziach i suszach (2%). Inne wydarzenia wymieniali już tylko nieliczni ankietowani. Jako znaczący fakt respondenci odnotowali skok ze stratosfery Feliksa Baumgartnera, katastrofy i wypadki komunikacyjne, jak np. katastrofa promu Concordia we Włoszech, niektórzy mówili o odkryciach i osiągnięciach naukowych dokonanych w 2012 roku – o lądowaniu sondy na Marsie, o badaniach nad grafenem itp. Nieliczni wskazywali także inne wydarzenia polityczne na świecie – wybory w Rosji, wolne wybory w Birmie, wybór nowego prezydenta we Francji, a także wojny, zamieszki i konflikty w innych rejonach świata niż wymienione wcześniej. Mówiono także o utrzymaniu pokoju w Europie i na świecie. Niektórym ankietowanych przypominały się wydarzenia mające miejsce w poprzednim roku, takie jak tsunami w Japonii, czy śmierć Ben Ladena (2%).

RYS. 2. WYDARZENIE ROKU 2012 ZA GRANICĄ

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymieniać więcej niż jedno wydarzenie

Ponad połowa ankietowanych (51%) nie potrafiła wskazać żadnego wydarzenia na świecie, które byłoby szczególnie ważne w 2012 roku, dalsze 9% uznało, że nic ważnego nie wydarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA